

Milletvekillere Uyarı: TMMOB Ülkenin Geleceğidir! DEĞİŞİKLİK TEKLİFLERİ ANAYASA'YI İHLAL EDER

TBMM gündemine getirilmesi beklenen “meslek kuruluşları yasalarının değiştirilmesi” yönündeki tekliflere ilişkin TMMOB tarafından tüm milletvekillere mektup gönderildi. TMMOB’un kamu idaresinin bir parçası olduğuna ve görevlerinin yerine getirebilmesi için Anayasa hükümleriyle özerk olarak yapılandırıldığına vurgu yapılarak, “hiyerarşik vesayet” öngören değişiklik tekliflerinin Anayasa’ya aykırı olacağına altı çizildi.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz imzasıyla 28 Mayıs 2020 tarihinde milletvekillere gönderilen mektupta şu bilgilere yer verildi:

“TMMOB, ‘Kamunun ve memleketin menfaatleri, mesleğin gelişmesi, meslek mensuplarının hak ve yetkileri bakımından lüzumlu gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak’ amacıyla 1954 yılında kurulmuştur. 1961 Anayasası’nda “kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu” olarak tanımlanan Birliğimizin anayasal statüsü, 1982 Anayasası’nda da korunmuştur. Yürürlükteki Anayasamızın 135. maddesine göre TMMOB, meslektaşlarımızın ortak ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel (kamusal) menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumakla yetkilidir.”

TMMOB’un kuruluş yasası ve Anayasa’da tanımlanan görevleri doğrultusunda kurulduğu günden bu yana ülkenin, meslektaşların ve yurttaşların ortak çıkarlarını korunmasına yönelik çalışmalar yürüttüğüne vurgu yapılan mektupta, şöyle denildi:

“Birlik bünyesindeki 24 Odaya ka-

yıtlı 107 farklı mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı disiplininin 600 bine yakın üyesi ile ülkemizin en büyük meslek örgütlerinden birisi olan TMMOB’nin yönetim organları yargı gözetiminde seçimle göreve gelmektedir. TMMOB ve bağlı odaları merkezi bütçeden hiçbir biçimde pay almamakta, bütçesi TMMOB kanununda da sayılan sınırlı gelirlerden oluşmaktadır.”

TMMOB’un Bilgisi ve Onayı Yok

Salgınlı mücadelede odaklanılan bu dönemde TMMOB Kanunu’nda bazı değişiklikler yapılmasına yönelik taslağın TBMM’nin gündemine getirileceğinin öğrenildiğine dikkat çekilen mektupta, “Öncelikle bilinmesini isteriz ki; Birliğimizin kuruluş kanunumuzda değişiklik yapılması konusunda herhangi bir öneri ve talebi bulunmamaktadır. 2011, 2012, 2013, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında da TMMOB Kanunu’nda değişiklik girişimleri gündeme getirilmişti. O dönemlerde de TMMOB’nin bilgisi dışında, dışarıdan dayatılan bu değişiklik gündemleri nedeniyle programımızdaki çalışmalarımızın sağlıklı bir ortamda yürütülmesi sekteye uğratılmıştır” ifadelerine yer verildi.

“Hiyerarşik Vesayet” Kabul Edilemez

TMMOB’nun bilgisi dışındaki girişimi onaylamadığına vurgu yapılan

mektupta, şöyle denildi:

“Anayasamız, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını meslek mensuplarının ortak ihtiyaçlarını karşılamak için mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak ve meslek disiplin ve ahlâkını korumakla görevlendirmiştir. Bu anlamıyla Birliğimiz, kamu idaresinin bir parçasıdır. Yine Birliğimiz, bağlı mesleklerin, ülkenin yönetiminde ve ülke politikalarının oluşturulmasında, kendilerini ifade edebilmelerinin de demokratik aygıtlarından biridir.

Anayasanın 135. Maddesi ve 6235 sayılı TMMOB Kanunu ile düzenlenmiş olan kamusal mesleki denetim yetkimizin ortadan kaldırılması, seçim sistemimizin değiştirilmesi ve Bakanlıkların hiyerarşik vesayeti altına sokulma doğrultusundaki Anayasamıza aykırı bazı değişiklik girişimlerini anlamak mümkün değildir.”

“Bakanlık Onayı” Anayasa’ya Aykırı

Anayasa gereği meslek örgütlerinin siyasi baskıdan uzak özerk kurumlar olarak örgütlendiğine dikkat çekilen mektupta, milletvekilleri şöyle bilgilendirildi:

“Meslek kuruluşlarının kamusal görevlerini yerine getirmesi ancak, merkezi yönetimi yönlendiren siyasi saiklere tabi olmadan, herhangi bir baskı altında kalmadan, yalnızca bi-

limsel ve teknik gereklilik ve kamunun menfaati göz önünde bulundurularak faaliyet yapılması ile olanaklıdır. Bu nedenle Anayasamızda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları merkezi idare hiyerarşisi dışında, siyasi baskılara kapalı özerk kurumlar olarak yapılandırılmıştır. Bu yapının Anayasaya aykırı biçimde çeşitli yasa değişiklikleri ile aşındırılmaya ya da yok edilmeye çalışılması, kamu idari yapımızı da ayrıca kaosa sürükleyecektir.

Nitekim Anayasa Mahkemesi, birçok kararında meslek kuruluşlarının çıkaracakları yönetmeliklerin ilgili Bakanlığın onayına sunulduktan sonra yürürlüğe konulması, uluslararası toplantı ve etkinliklere katılım için ilgili Bakanlıktan onay ve izin alınması vb. kanuni düzenlemeleri meslek kuruluş-

larının Anayasal özerkliklerine vurgu yaparak iptal etmiştir.”

Bilim Bütünüyle Devre Dışı Kalır

Yasa değişikliğinin hedeflerinden birinin TMMOB’u mesleki denetim sürecinin dışına çıkarmak olduğunu ifade edildiği mektupta, meslek denetimin zayıflaması durumunda çevre sağlığın olumsuz etkileneyeceği, doğal kaynaklar, yeraltı zenginlikleri, tarihi ve kültürel mirasın kuralsız ve kontrolsüz bir şekilde piyasa koşullarına terk edileceği ifade edilerek, şu uyarılara yer verildi:

“Toplumun genelini ve ülkemizin geleceğini yakından ilgilendiren, güvenli bir yaşam sürdürebilmemiz açısından hayati öneme sahip yapı denetimi, sanayi, imar, gıda, çevre, enerji, iletişim, teknoloji, bilişim, tasarım, ulaşım, madencilik, tarım, orman, su

kaynakları ve kentlerin yönetimi gibi alanlarda mühendislik-mimarlık-şehir plancılığı hizmetlerinin mesleki denetimi ve bilimsel-teknik kriterleri devre dışı bırakılacaktır.”

TMMOB’un yapısı, görev ve sorumluluklarıyla ülkemizin geleceğini temsil ettiğine vurgu yapılan mektup, “Anayasa Mahkemesi kararlarına ve 135. madde başta olmak üzere Anayasa’ya aykırılık taşıyan kanun değişikliği teklifleri, hem demokrasimize hem de meslek alanlarımızdaki dinamik süreçlere darbe vuracak, sonuçta kaybeden ülkemiz olacaktır. Siz değerli Milletvekillerimizin TMMOB Kanunu’nda yapılmak istenen değişikliğe karşı kamu ve toplum yararı için, bilim ve teknikten yana olan sesimize ses olacağınıza inanıyor ve desteklerinizi bekliyoruz” ifadeleriyle tamamlandı.